

Motion till riksdagen 2013/14:Ju26

**av Morgan Johansson m.fl. (S)
med anledning av prop. 2013/14:208**

Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap samt tillträde till Europarådets konvention om våld mot kvinnor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att genomföra en noggrann uppföljning och utvärdering av de föreslagna reglerna.

Motivering

Barnäktenskap och tvångsäktenskap har varit en uppmärksam fråga under många år, inte minst på den internationella arenan. År 2004 genomförde den socialdemokratiska regeringen olika lagändringar i syfte att stärka skyddet mot tvångsäktenskap och barnäktenskap. Bland annat gjordes förändringar i reglerna om erkännande av utländska äktenskap i syfte att förtydliga och utöka möjligheterna att vägra erkännande av ett utländskt äktenskap som har ingåtts under tvång eller av underåriga.

Det har emellertid blivit uppenbart att det krävs ytterligare åtgärder för att motverka barn- och tvångsäktenskap. En självklar utgångspunkt för Socialdemokraterna är att ingen ska behöva ingå äktenskap mot sin vilja. Barn måste även skyddas mot att ingå tidiga äktenskap, dvs. innan de har fyllt 18 år.

För att stärka skyddet mot tvångsäktenskap och barnäktenskap ytterligare har regeringen lagt en proposition med ett antal förslag som innebär både civilrättsliga och straffrättsliga lagändringar.

Vi delar regeringens synpunkter och menar att lagförslagen ska genomföras.

Fel! Okänt namn på dokumenttypen: FEEDBACK

Bland förslagen märks en ytterligare begränsning av möjligheten att erkänna utländska barnäktenskap och tvångsäktenskap. Det kommer därmed att krävas synnerliga skäl i stället för särskilda skäl.

Det innebär att den ventil i lagstiftningen som redan finns snävas in ytterligare till att gälla i verkliga undantagsfall.

Man kan naturligtvis fråga sig varför det över huvud taget ska finnas någon ventil då det finns en så stark syn på att barnäktenskap och tvångsäktenskap inte ska få förekomma. Skälet är framför allt för att personer inte ska komma i en situation som medför allvarliga och orimliga konsekvenser för dem.

Regeringen skriver i propositionen att om en person med hemvist i Sverige ingår ett barnäktenskap eller tvångsäktenskap utomlands bör det i praktiken inte finnas något utrymme för att sedan erkänna äktenskapet i Sverige.

Enbart det faktum att det förflutit en lång tid efter vigseln är inte tillräckligt för ett erkännande. Inte heller det faktum att paret har barn eller att det finns en graviditet. Många unga flickor pressas till graviditet i syfte att få ett äktenskap erkänt. Det är oerhört viktigt att det med all tydlighet framgår att detta skäl inte är tillräckligt för erkännande.

Ett av de skäl som dock tas upp och som skulle kunna utgöra en möjlighet att erkänna ett äktenskap är om en av parterna inte är bosatt i Sverige, och ett nekat erkännande av äktenskapet skulle få till följd att personen inte kan beviljas uppehållstillstånd och det får allvarliga konsekvenser för parterna och deras barn.

Vi menar att reglerna måste vara så pass tydliga att de inte ger utrymme för någon typ av kringgående eller utnyttjande. Det är naturligtvis en svår balansgång.

Tyvär är effekterna av att ta bort alla ventiler för erkännande inte särskilt väl beskrivna. Att inte erkänna ett äktenskap kan få konsekvenser i familjerättsliga frågor, arvsfrågor och rätten till familjeåterförening enligt utlänningslagen.

Med hänsyn till vad som beskrivits ovan är vi inte beredda att gå längre än vad regeringen nu föreslår. Däremot krävs det en noggrann uppföljning och utvärdering av de föreslagna reglerna eftersom regeringen lämnar öppet för praxis att avgöra rättstillämpningen inom ett ganska svårt område utan någon större vägledning.

Stockholm den 11 april 2014

Morgan Johansson (S)

Kerstin Haglö (S)

Arhe Hamednaca (S)

Mattias Jonsson (S)

Christer Adelsbo (S)

Anna Wallén (S)

Elin Lundgren (S)